LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

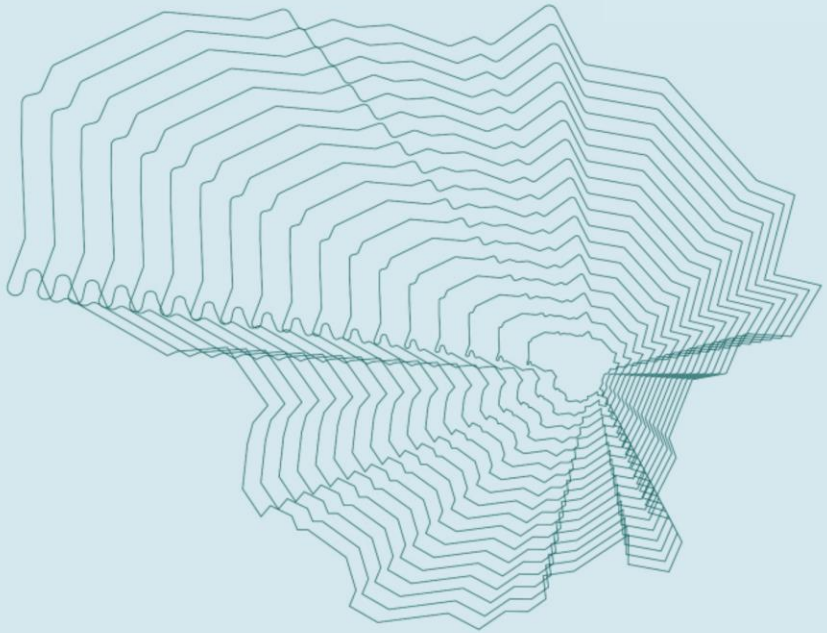

LIETUVOS EKONOMIKOS APŽVALGA IR PROGNOZĖS

Atspari šiandien, bet atsparumo rezervai – ne beribiai

2026 m. rugsėjo 15 d.

Valdybos pirmininkas **Gediminas Šimkus**

Pasaulio ekonomika: iššūkių daug, augimas tęsiasi

Didžiųjų ekonomikų pirkimo vadybininkų indeksai (PVI)

2026 m. rugpjūčio mėn., visa ekonomika

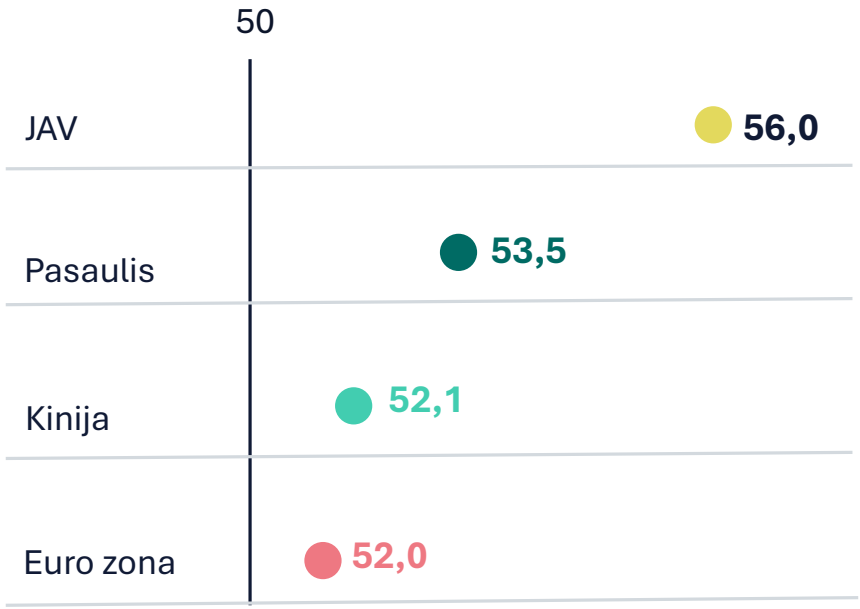

PVI – virš 50 punktų ribos, žyminčios plėtrą.

Šaltinis: Refinitiv Datastream.

Pasaulio BVP ir euro zonos užsienio paklausos raida

Proc., pokytis per metus

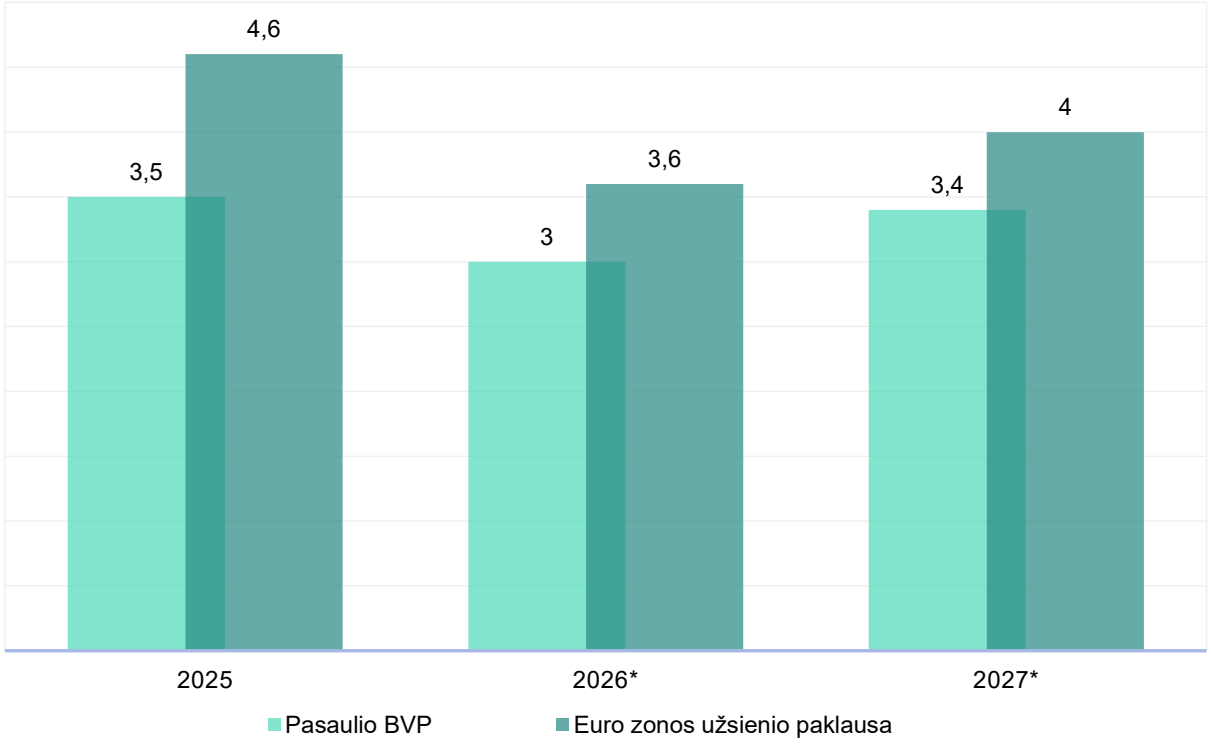

Šaltiniai: TVF ir ECB.
** Prognozė.*

Kas padėjo išvengti stipresnio ekonomikos sukrėtimo?

Pasaulio ekonomika tapo mažiau priklausoma nuo naftos

Naftos suvartojimo ir pasaulio BVP santykis (1973 = 100)

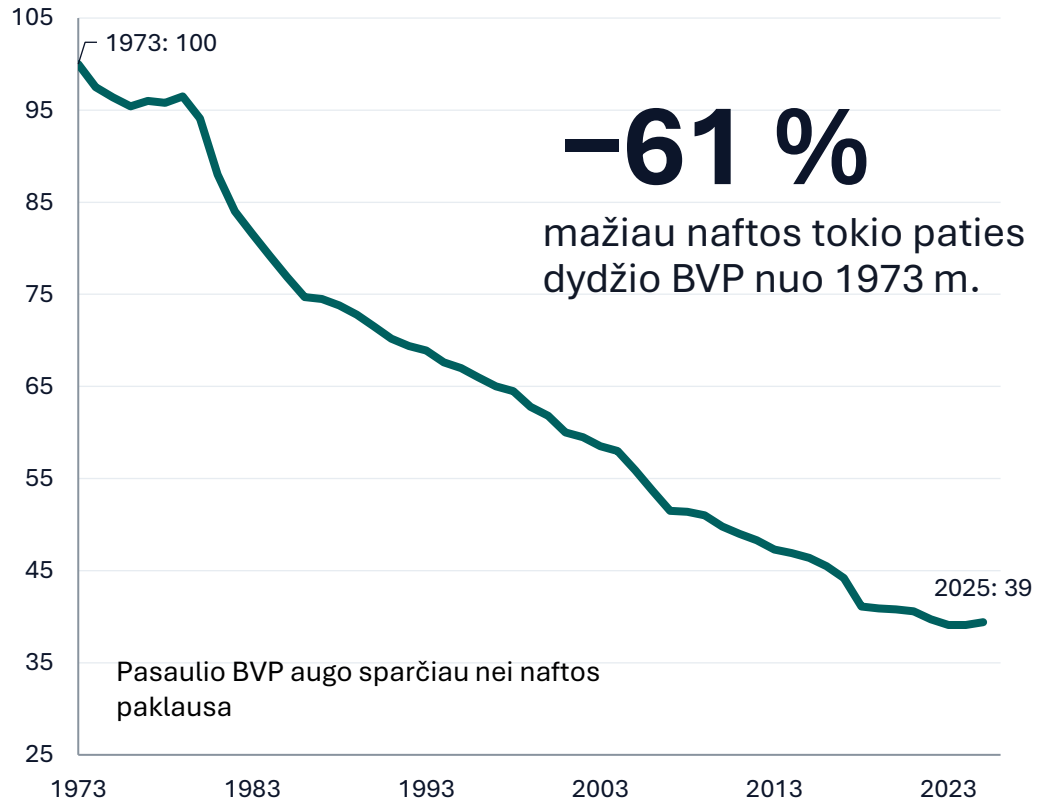

Šaltiniai: Energy Institute, World Bank WDI ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Naftos kainų sukrėtimą sušvelninę veiksniai

1. Mažėjantis pasaulio ekonomikos imlumas energijai

Ne išimtis ir ES, kurios energetinis intensyvumas nuosekliai mažėja.

2. Padidinta naftos gavyba už Persijos įlankos ribų

Gavybos apimtį padidino kitos naftą išgaunančios šalys.

3. Alternatyvūs energijos šaltiniai

Dalis ekonomikų prisitaikė naudodamos daugiau anglių ir atsinaujinančiosios energijos.

4. Atsargų panaudojimas

Artimųjų Rytų konflikto pradžioje naftos atsargos buvo didžiausios per penkerius metus.

Rizikos neatsitraukė: žaliavų rinkose padėtis tebėra nestabili

Brent žalios naftos kaina ir ateities sandoriai

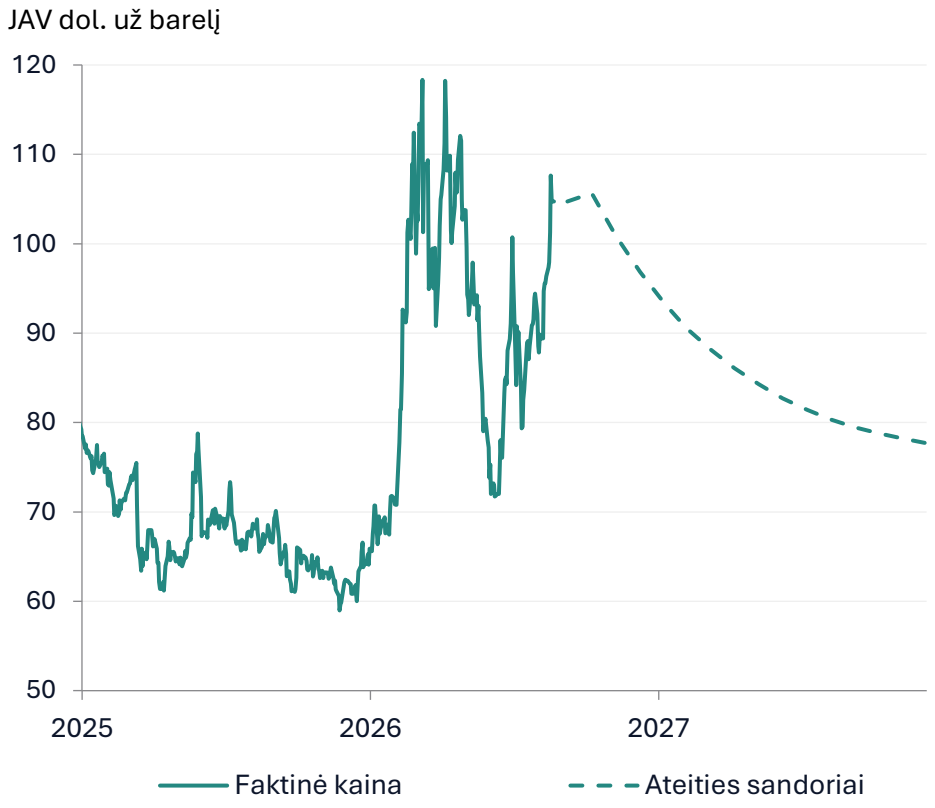

Šaltinis: LSEG.

Pastaba: rugsėjo 15 d. duomenys.

TTF tipo dujų kaina ir ateities sandoriai

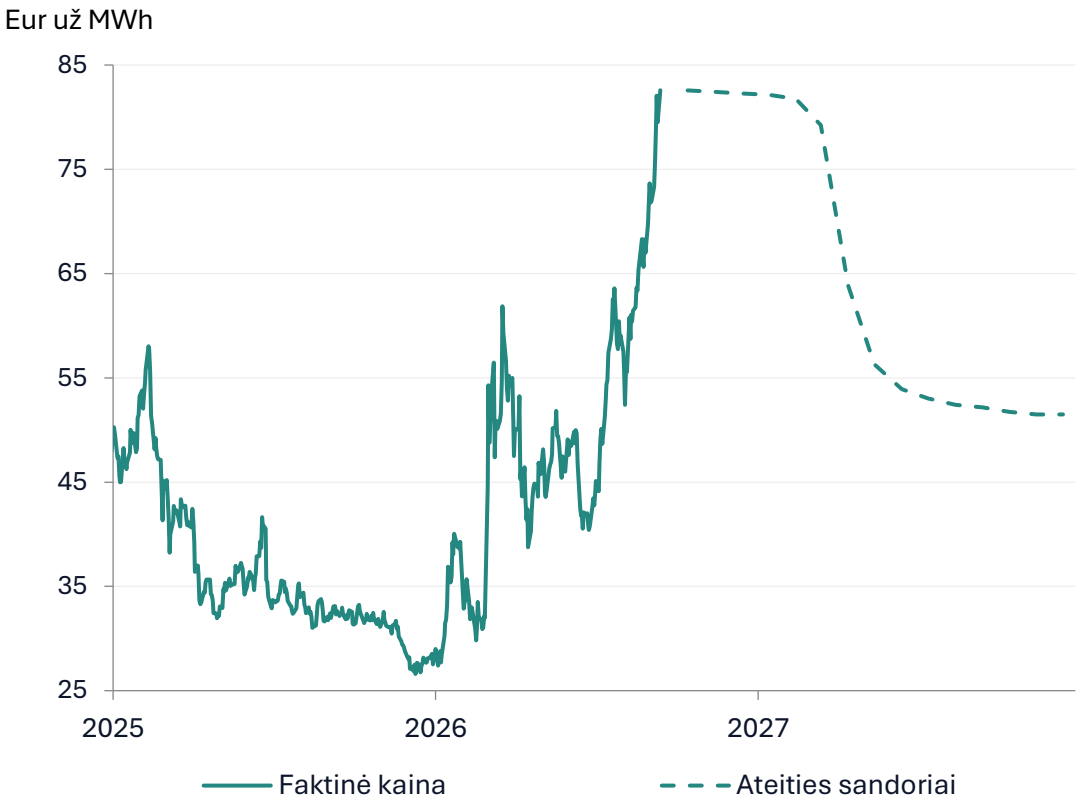

Šaltinis: LSEG.

Brangesnė skola – mažiau erdvės kitam sukrėtimui atremti

Dešimties metų vyriausybės obligacijų pajamingumas

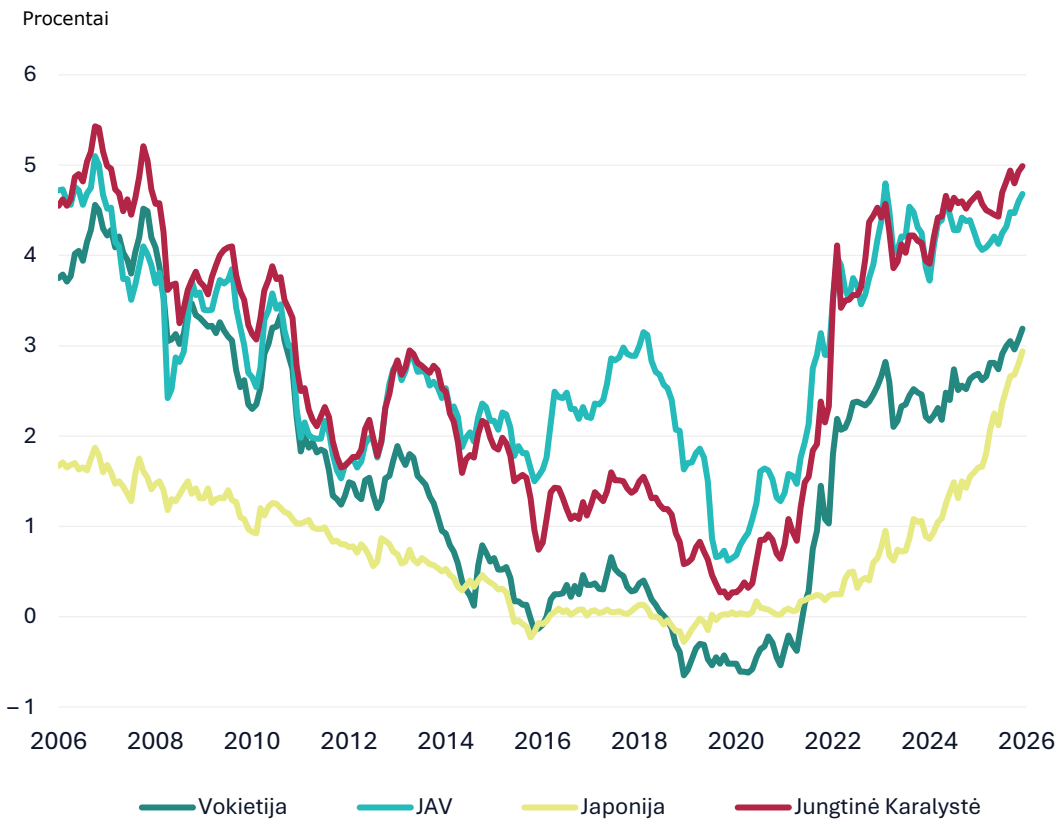

Šaltinis: LSEG.

Vyriausybių skolos palūkanų mokėjimai

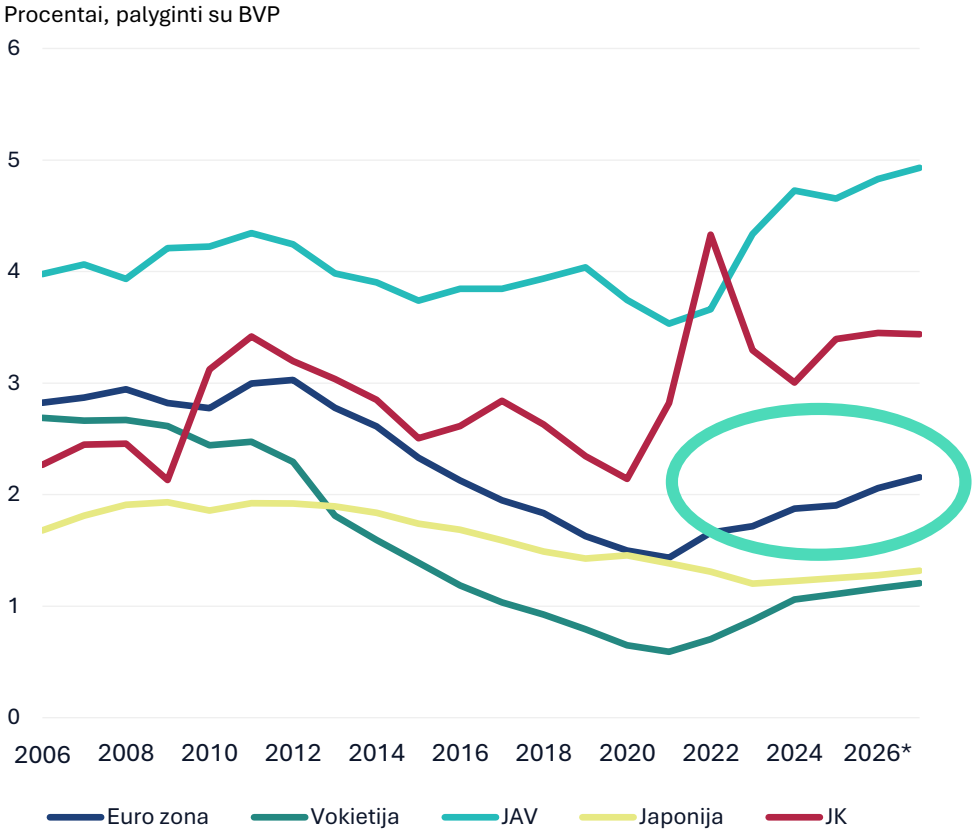

Šaltinis: AMECO duomenų bazė.
** Prognozė.*

Energijos šokas paspartino kainų augimą euro zonoje

Infliacijos raida euro zonoje

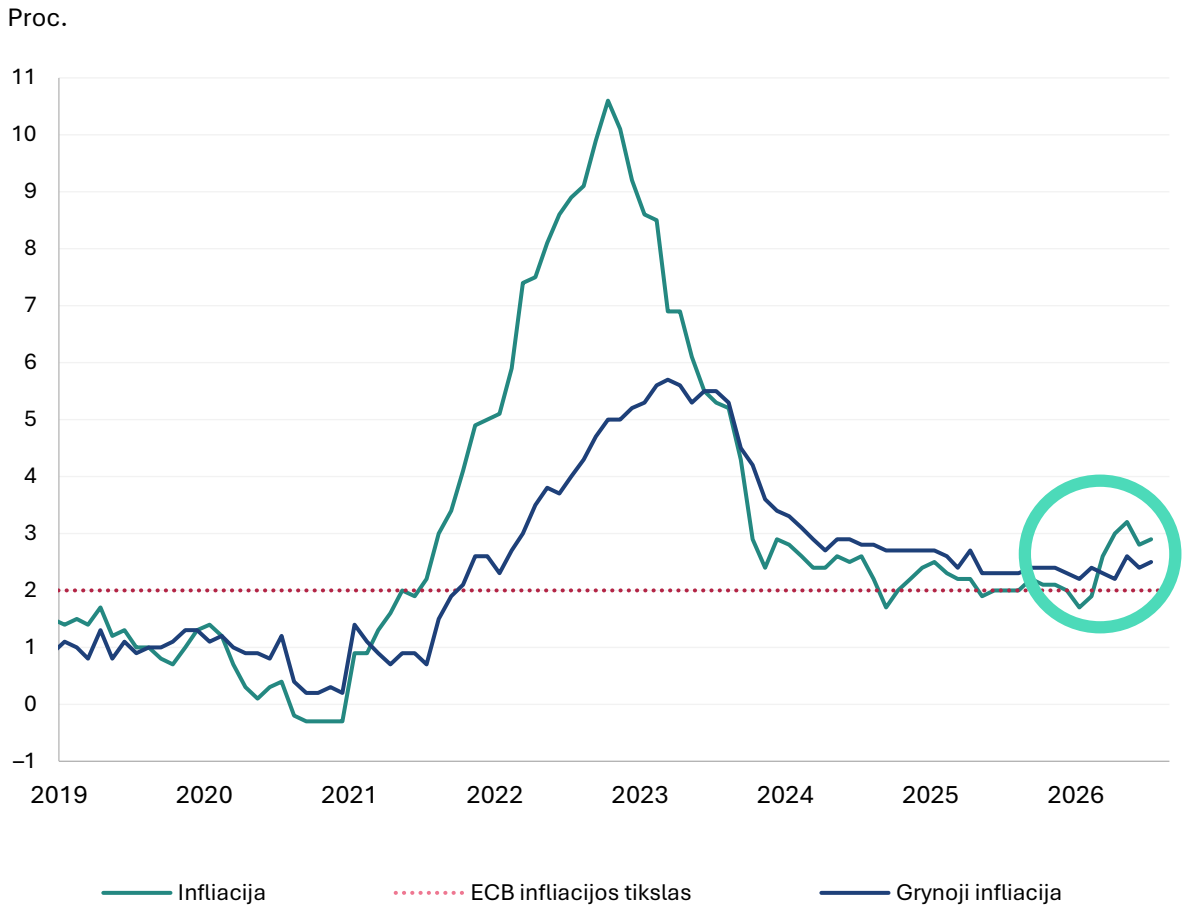

Šaltinis: ECB.

ECB rugsėjo mėn. prognozės euro zonai

	2026	2027	2028
Realusis BVP (%, pokytis per metus)	0,9 (+0,1)	1,4 (+0,2)	1,5 (–)
Infliacija (%, SVKI pokytis per metus)	3,0 (–)	2,5 (+0,2)	2,1 (+0,1)
Infliacija, neįskaitant energijos ir maisto (%, SVKI pokytis per metus)	2,5 (–)	2,6 (+0,1)	2,3 (+0,1)

Pastaba: skliaustuose prognozių peržiūra, palyginti su birželio mėn. prognozėmis.
Šaltinis: ECB.

Palūkanų normos padidintos 25 baz. p.

- **Atsižvelgus į konflikto** Artimuosiuose Rytuose toliau daromą spaudimą infliacijai, rugsėjo 10 d. ECB valdančioji taryba nusprendė padidinti palūkanų normas 25 baziniais punktais.
- **Pagrindinė indėlių galimybės** palūkanų norma pasiekė 2,5 proc. lygį.
- **Šis sprendimas padės užtikrinti**, kad vidutiniu laikotarpiu infliacija stabilizuotųsi ties tiksliniu 2 proc. lygiu vidutiniu laikotarpiu.

Trumpojo laikotarpio infliacijos lūkesčiai tebėra padidėję

Finansų rinkų infliacijos euro zonoje lūkesčiai

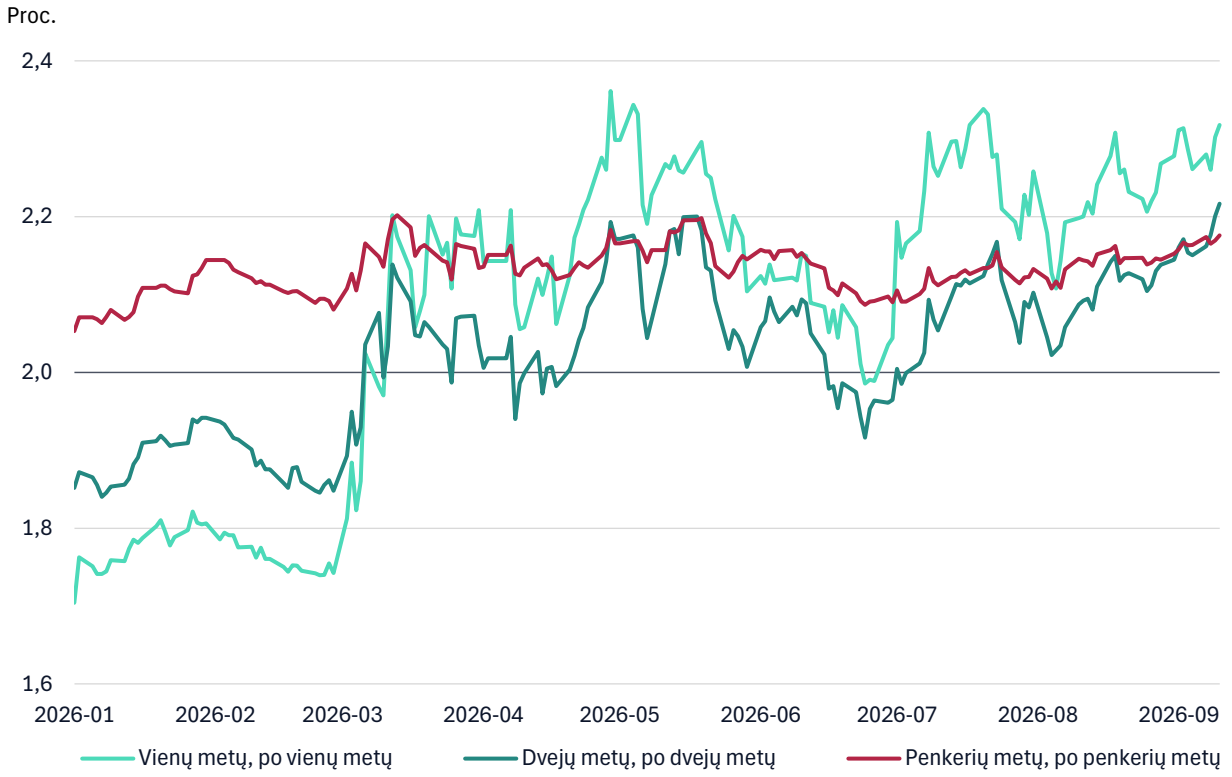

Šaltinis: LSEG.

INFLIACIJA VIS DAR KANDA, BET JOS SPAUDIMAS SILPNĖS ↘

Metinė infliacija paspartėjo

Beveik pusę kainų augimo lemia energija

Metinė infliacija ir jos kaitos veiksniai

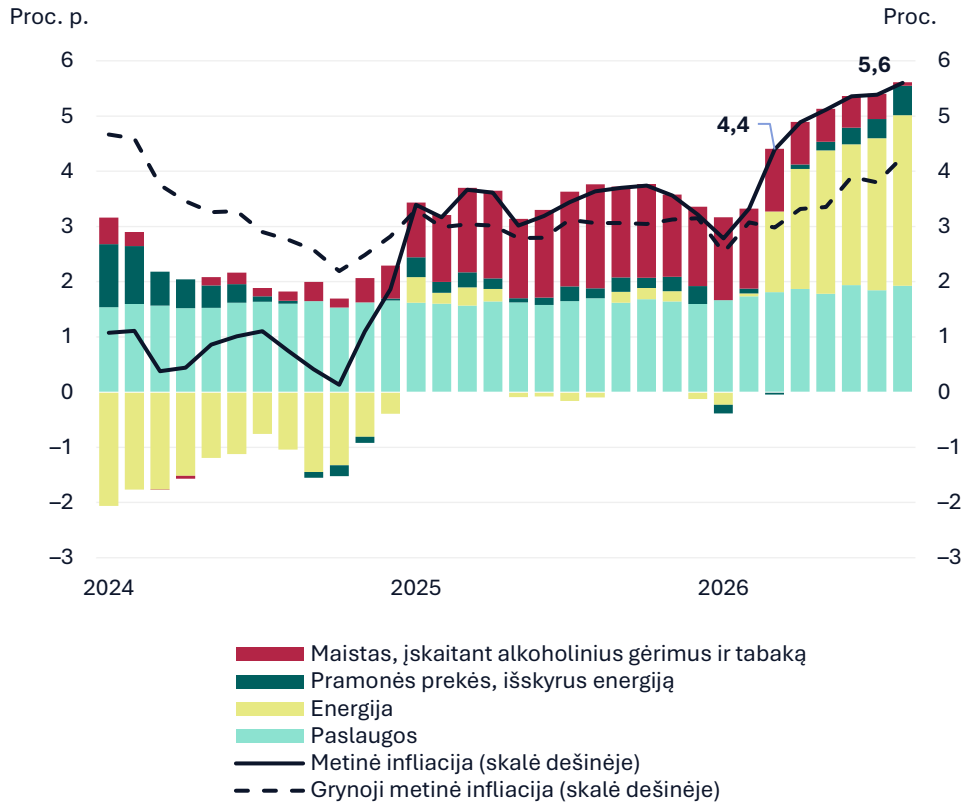

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Daugiausia brango degalai ir šiluma, maisto kainos stabilizavosi

Infliacijos ir jos pasirinktų dedamųjų metinis augimo tempas

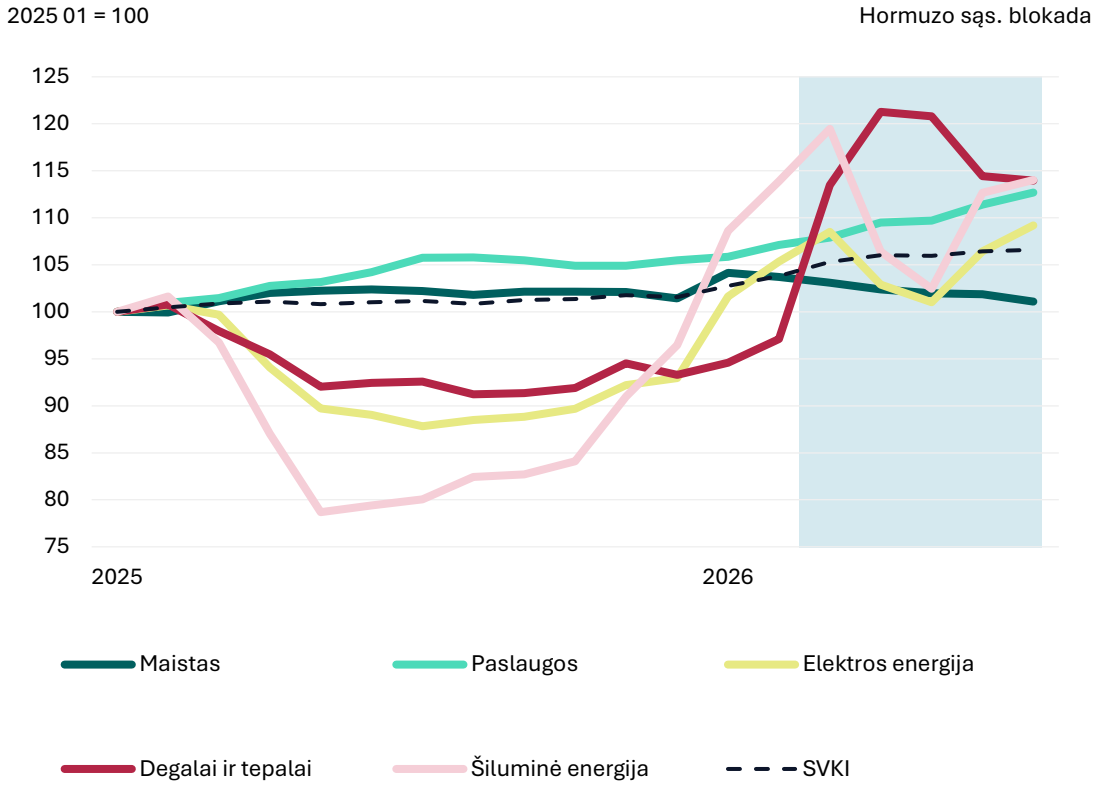

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Mokesčių pakeitimai: tvaresni finansai, bet kilstelėta infliacija

Atmetus mokestinių pakeitimų poveikį, infliacija būtų arčiau ES vidurkio

Bendroji infliacija ir mokestinių pakeitimų poveikis

Metinė infliacija (balandžio–liepos mėn. vidurkis; įvertinta taikant pastovius mokesčių tarifus)

Mokesčių poveikis

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Lietuva labiausiai išsiskiria paslaugų kainų augimu

Lietuvos vieta tarp ES valstybių pagal kainų augimą (įvertinta taikant pastovius mokesčius)

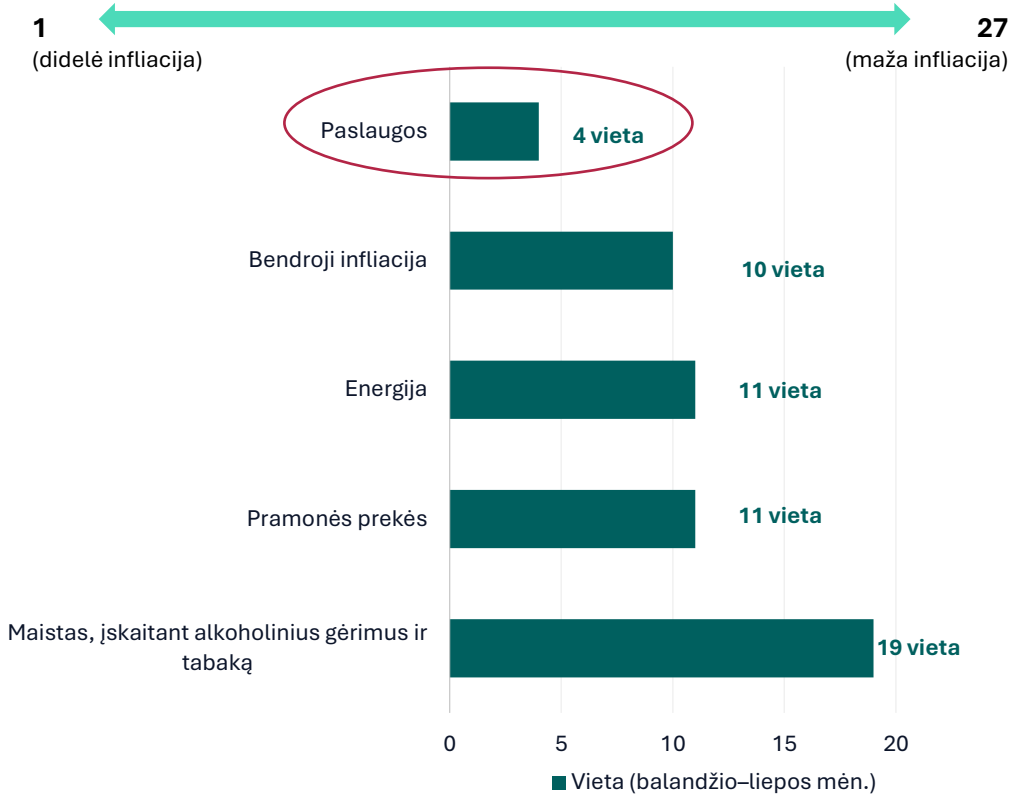

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Kainų augimas slops, bet rizikos nesitrauks

Faktinė ir prognozuojama infliacija bei jos kaitos veiksniai

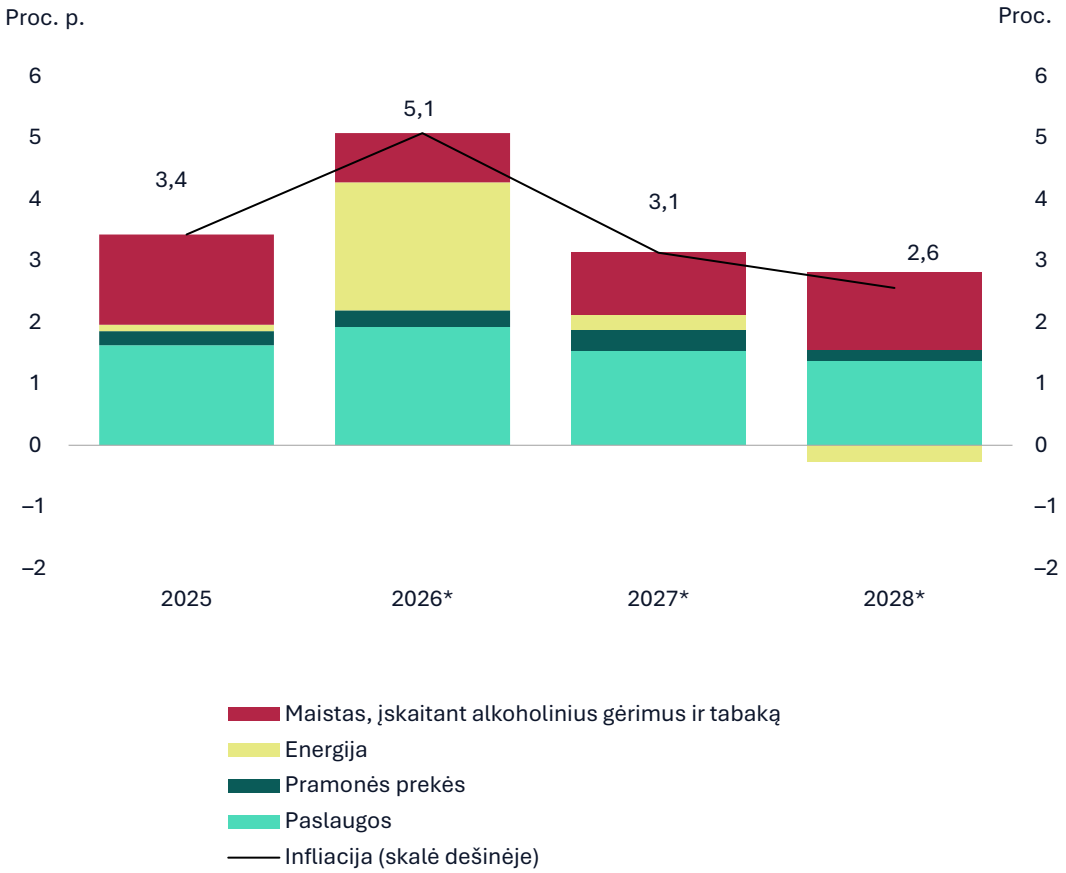

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.
** Prognozė.*

Infliacijos augimą lėtins:

- Mažėsiančios energijos išteklių kainos
- Silpnesnė mokestinių pakeitimų įtaka
- Šiek tiek lėtesnis darbo užmokesčio augimas

Rizikos:

- Įtampos dujų ir naftos rinkose
- Kylančios gamintojų ir importuojamų prekių kainos

Perkamoji galia didėja, bet kainų sukrėtimai lieka atminty

Darbo užmokestis kils sparčiau nei kainos

Darbo užmokesčio ir infliacijos prognozė

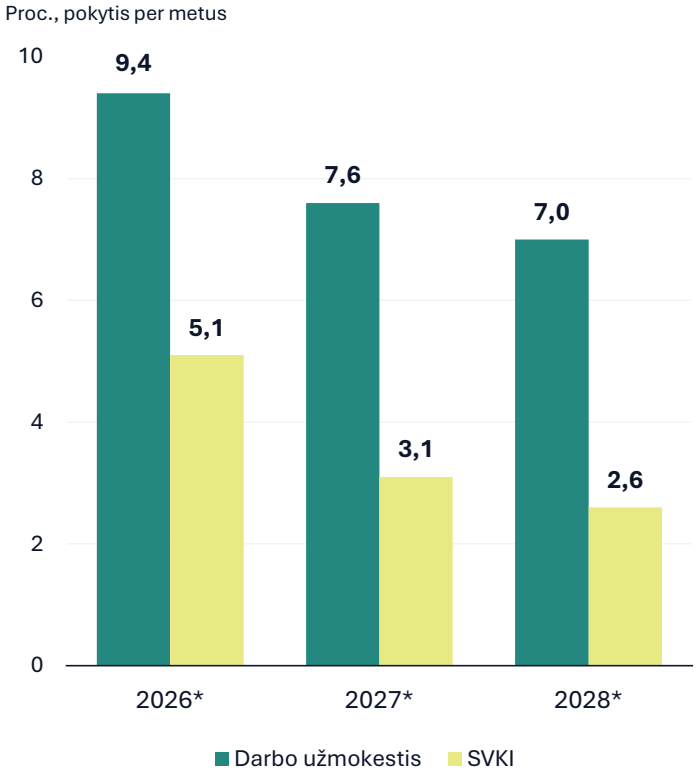

Šaltiniai: ECB, Eurostatas, Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.
**Prognozė.*

Infliacija paliečia visus – kiekvienas ją matuojame jautriau

SVKI ir palyginamieji rodikliai

Indekso reikšmė, 2015 m. = 100

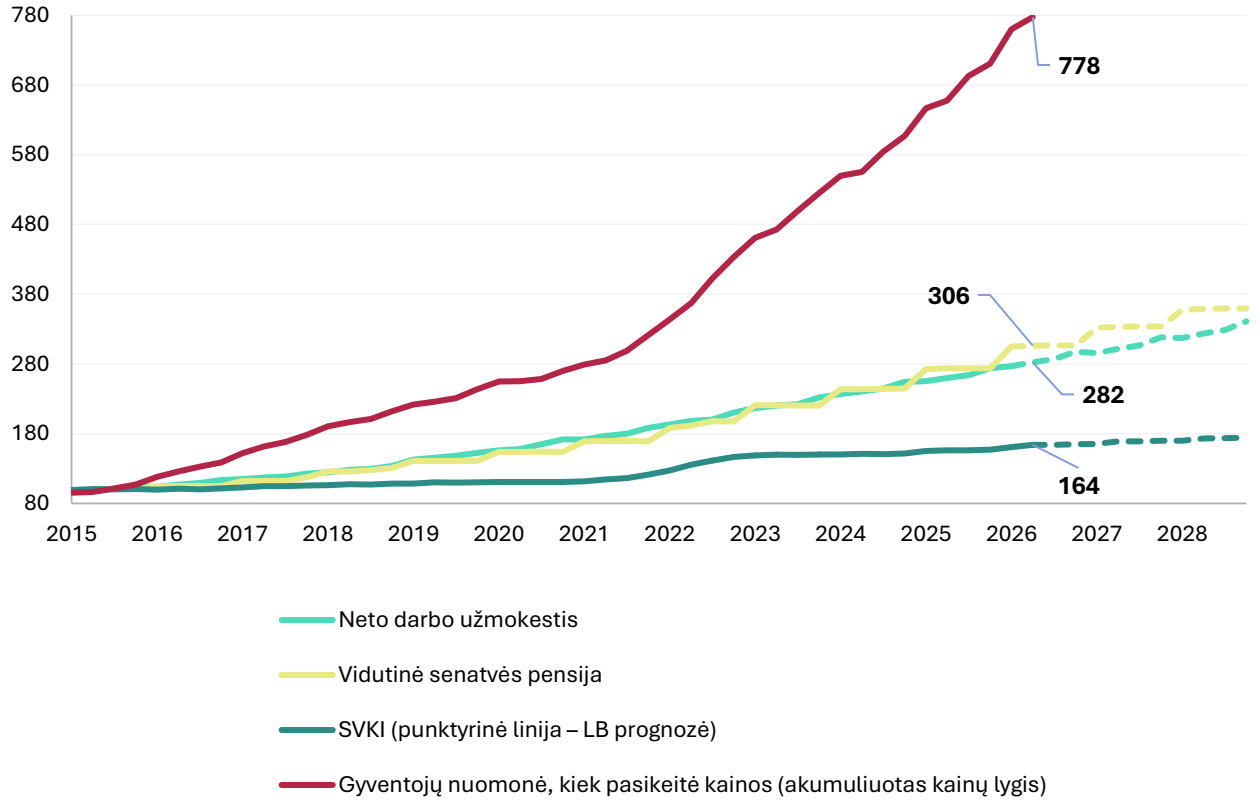

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra, Finansų ministerija, Sodra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

NEPAISANT KAINŲ ŠOKO, ŪKIO RAIDA IŠLIKS STABILI

Ekonomikos augimas vėl įsibėgėjo

Antrąjį ketvirtį metinis augimas – sparčiausias per pusantrų metų

BVP raida (palyginamosiomis kainomis)

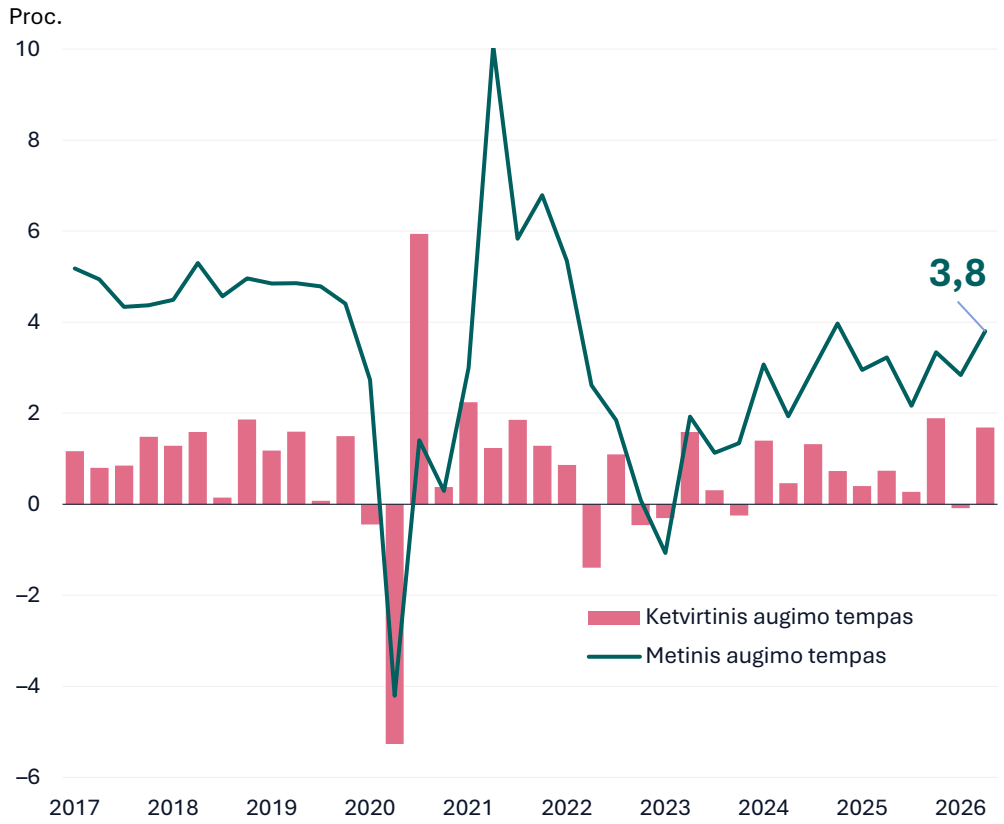

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Aktyvumas – daugelyje svarbiausių sektorių

Pasirinktų Lietuvos ekonominių veiklų pardavimų raida (palyginamosiomis kainomis)

2025 m. vidurkis = 100, palyginamosiomis kainomis ir pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką, 3 mėn. slankieji vidurkiai

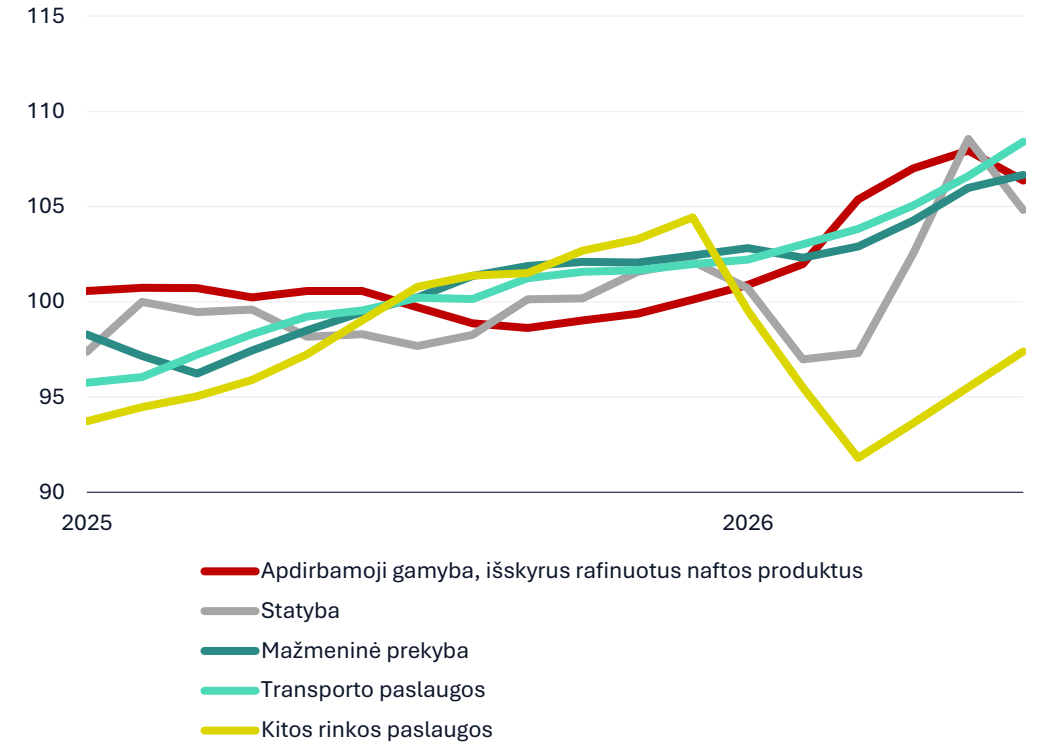

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Dalis iš II pakopos atsiimtų lėšų lieka gyventojų sąskaitose

Namų ūkiams išmokėta 3,5 mlrd. Eur

Iš II pensijų kaupimo pakopos gyventojams išmokėtos lėšos

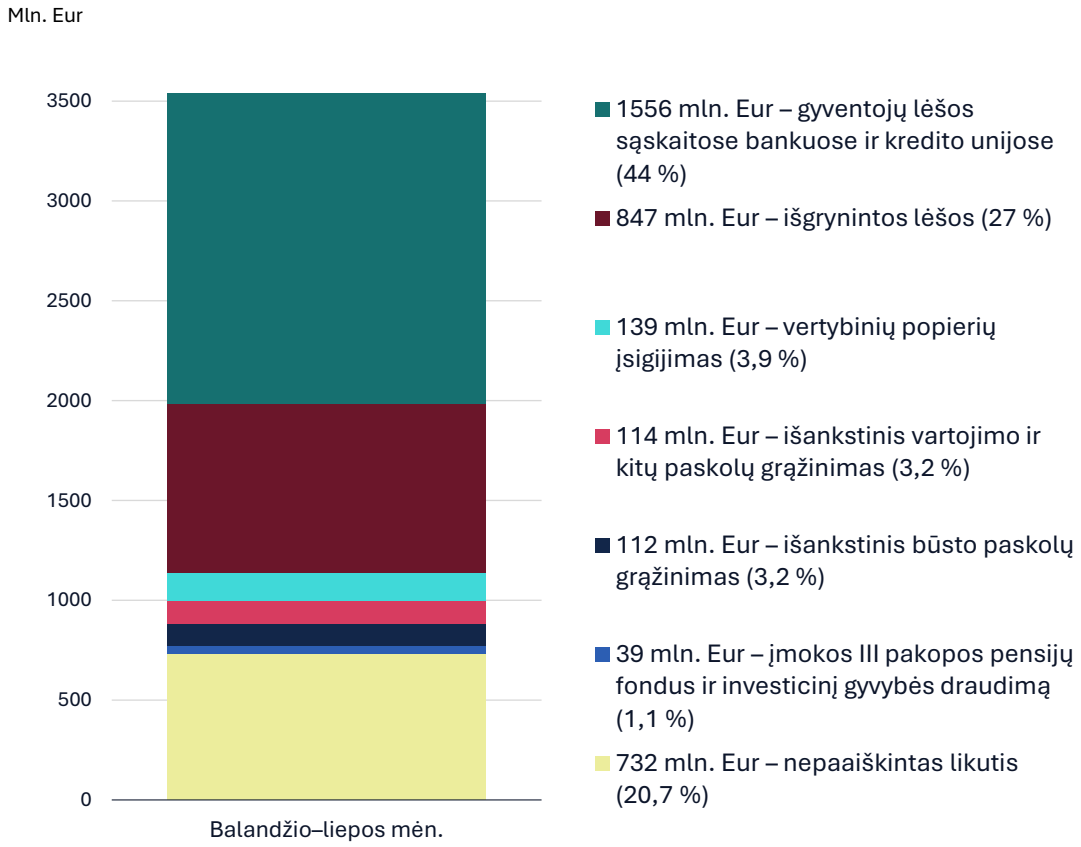

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

44 proc.
atsiimtų lėšų iki birželio mėn. tebebuvo indėliuose

Iki 20 proc.
nukreipta prekių ir paslaugų vartojimui

II pensijų kaupimo pakopos reforma prisidėjo prie vartojimo padidėjimo

Pardavimų padidėjimas kovo–birželio mėn., palyginti su scenarijumi be II pakopos impulso (palyginamosiomis kainomis)

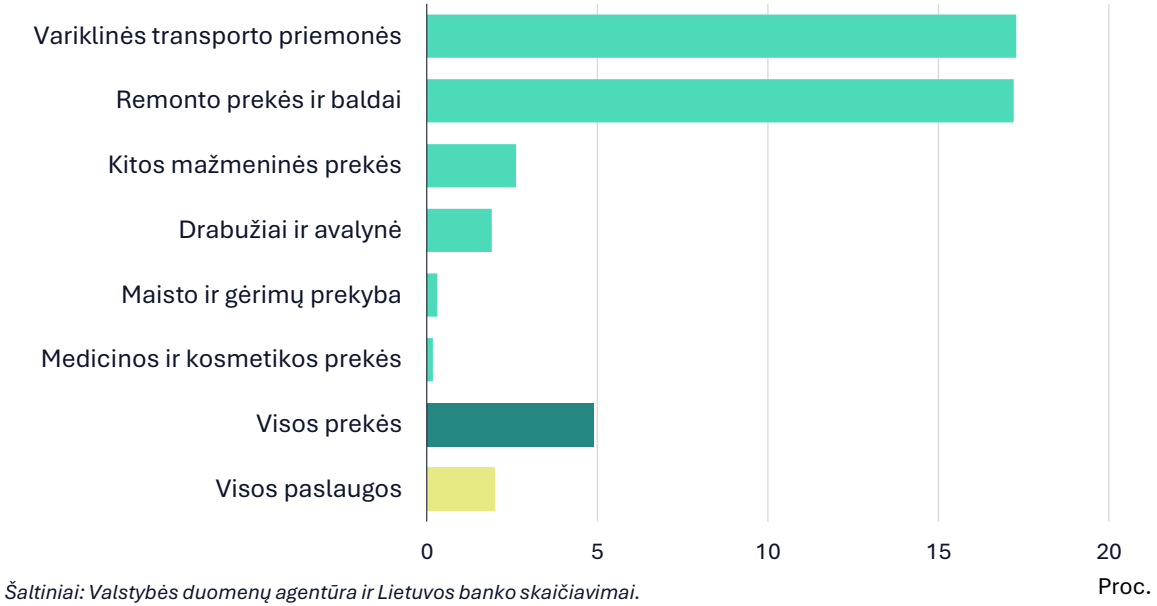

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

II pakopos reformos poveikis bus nuosaikus

Prielaidos dėl II pensijų pakopos lėšų panaudojimo vartojimui:

2026 m. – **800** mln. Eur

2028 m. – **200** mln. Eur

Poveikis vartojimo augimui šiemet teigiamas, kitąmet – neigiamas

Namų ūkių vartojimo raidos prognozė

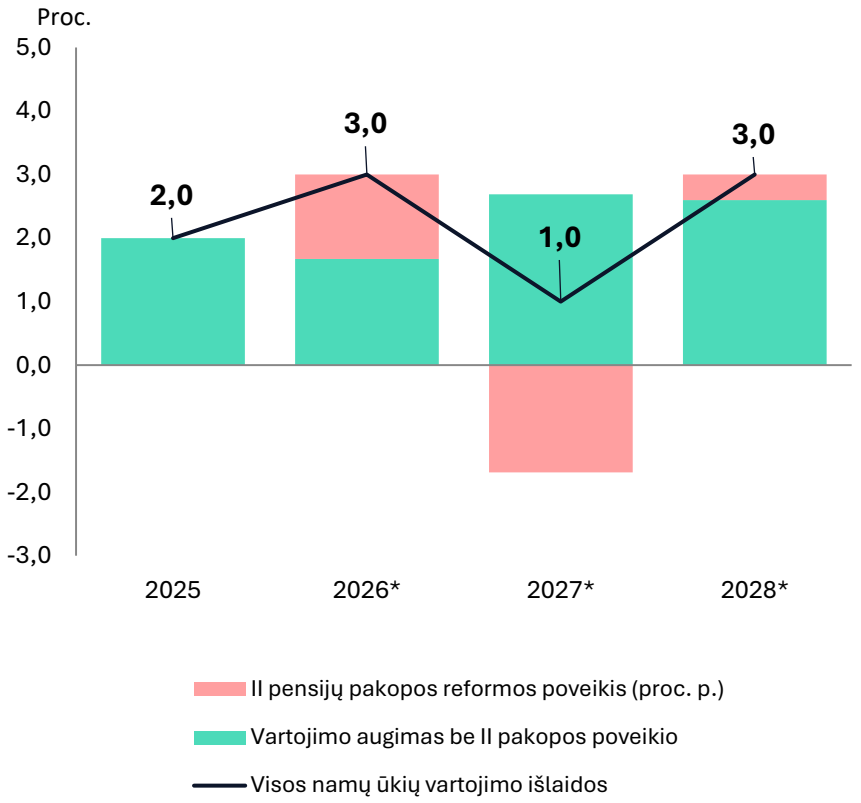

Šaltiniai: Eurostatas, ECB ir Lietuvos banko skaičiavimai.
** Prognozė.*

II pensijų pakopos poveikis BVP raidai (p.p.):

2026	**+0,4**
2027	**–0,4**
2028	**+0,1**

Augimą palaikys užsienio paklausa

Energijai imlios pramonės pozicijos rinkoje nestiprėja

Pramonės eksporto rinkos dalių raida pagal imlumą energijai (to meto kainomis)

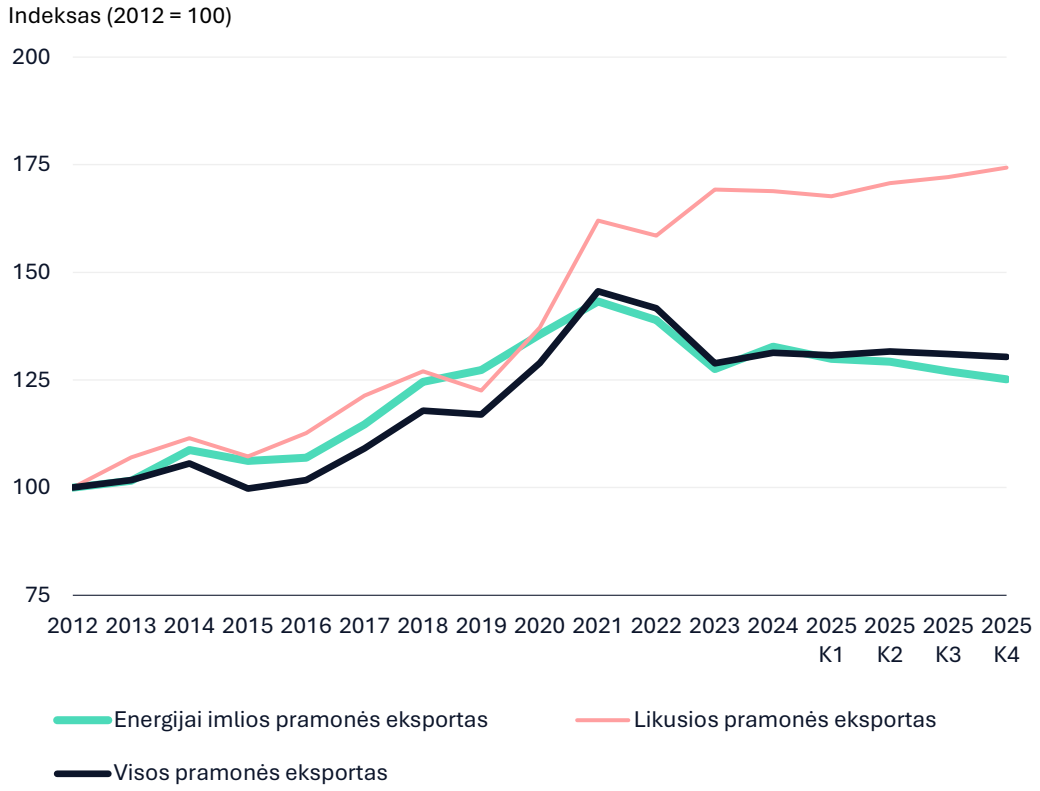

Šaltiniai: Eurostatas, U.S. Census Bureau, HM Revenue & Customs, Valstybės duomenų agentūra, Lietuvos bankas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Eksportą skatins augančios prekybos partnerių rinkos

Eksporto prognozė palyginamosiomis kainomis

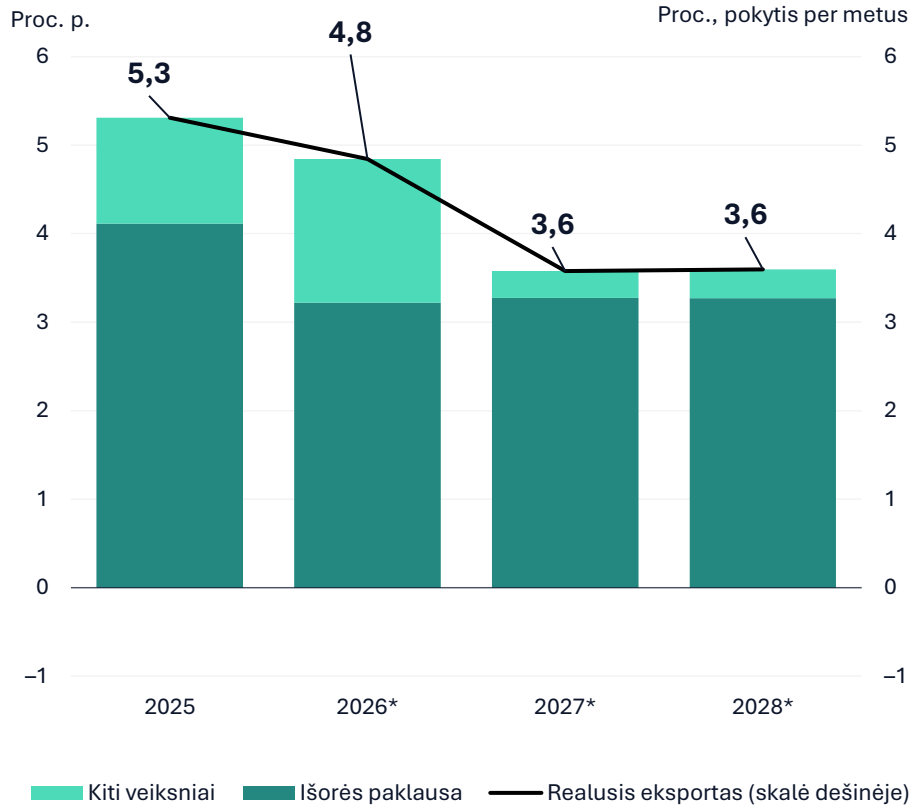

Šaltiniai: Eurostatas, ECB ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Ekonomika šiemet ir kitąmet augs tolygiau

BVP raidos prognozė
Palyginamosiomis kainomis

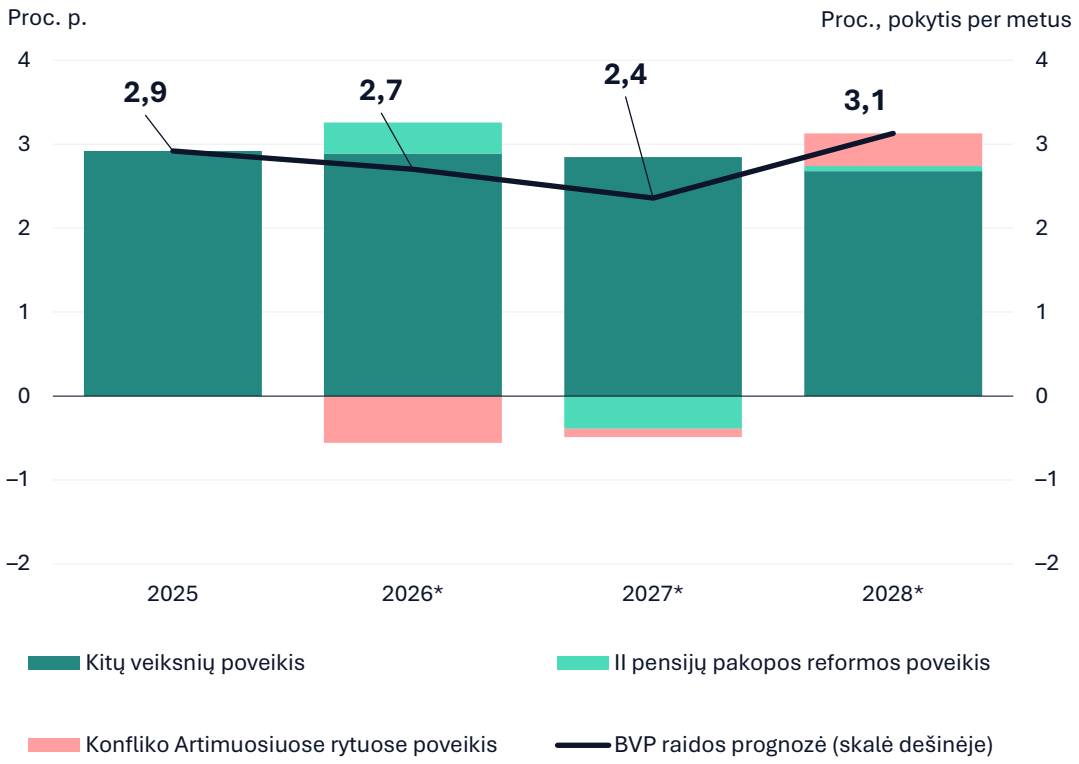

Sustiprėjusi išorės paklausa

Išblėsiantis II pakopos impulsas

2,7 proc.

2026 m. BVP didės tiek, kiek prognozuota birželio mėn.

Mažesnis vartojimo šuolis šiemet – mažesnis vartojimo krytis **kitąmet**: 2027 m. prognozė (**2,4 %**) padidinta

Šaltiniai: Eurostatas, ECB ir Lietuvos banko skaičiavimai.
** Prognozė.*

ATSPARUMO REZERVAI ↘ NĖRA BERIBIAI

Lėtai didėjantis našumas – rizika konkurencingumui

Atlyginimai kyla sparčiau nei našumas

Darbo užmokesčio prognozė ir našumas

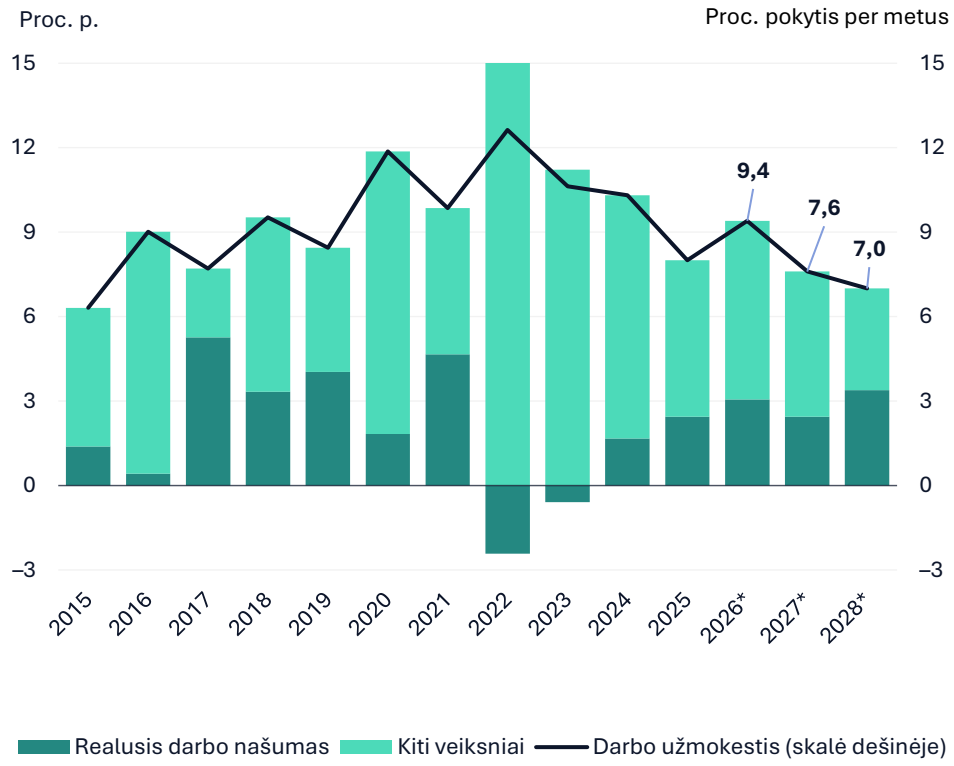

Šaltiniai: Eurostatas, ECB ir Lietuvos banko skaičiavimai.
**Prognozė.*

Darbuotojams tenkanti BVP dalis – viena didžiausių ES

Darbuotojams tenkanti BVP dalis Lietuvoje

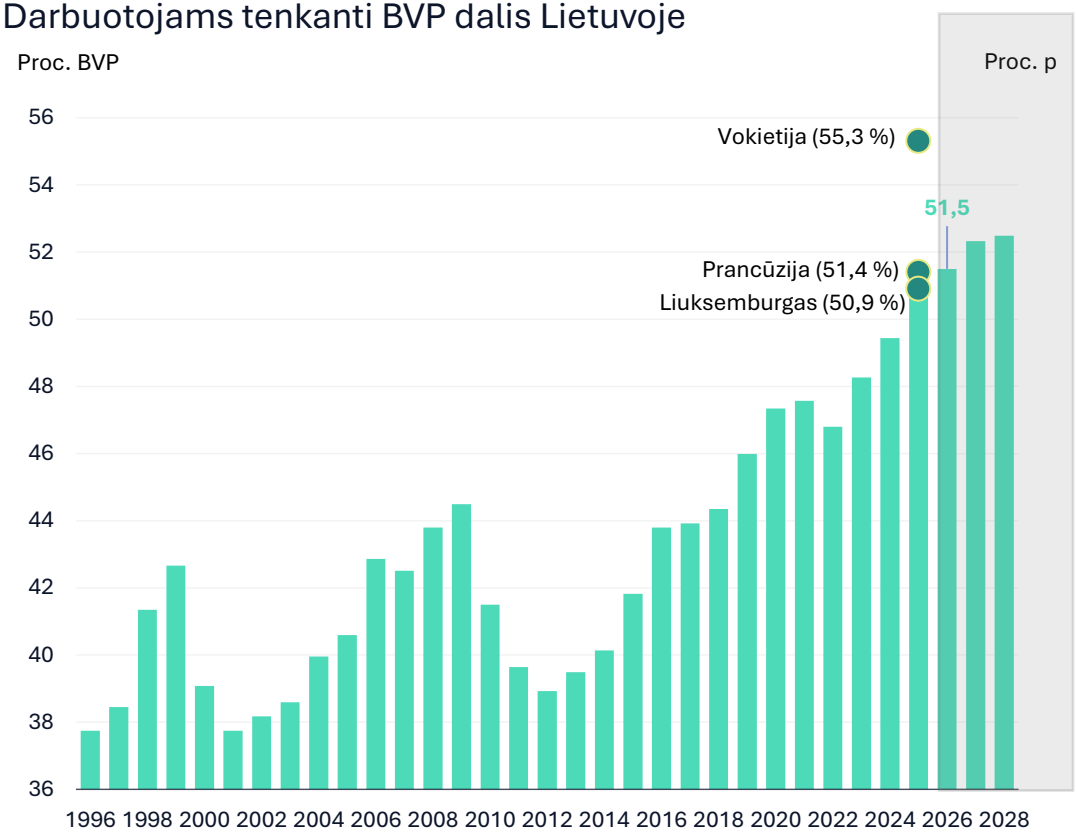

Šaltiniai: Valstybės duomenų agentūra ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Elektros kaina turėtų būti konkurencingumo politikos dalis

Elektros kainos viršija priešpandeminį lygį

Įmonių mokama elektros kaina

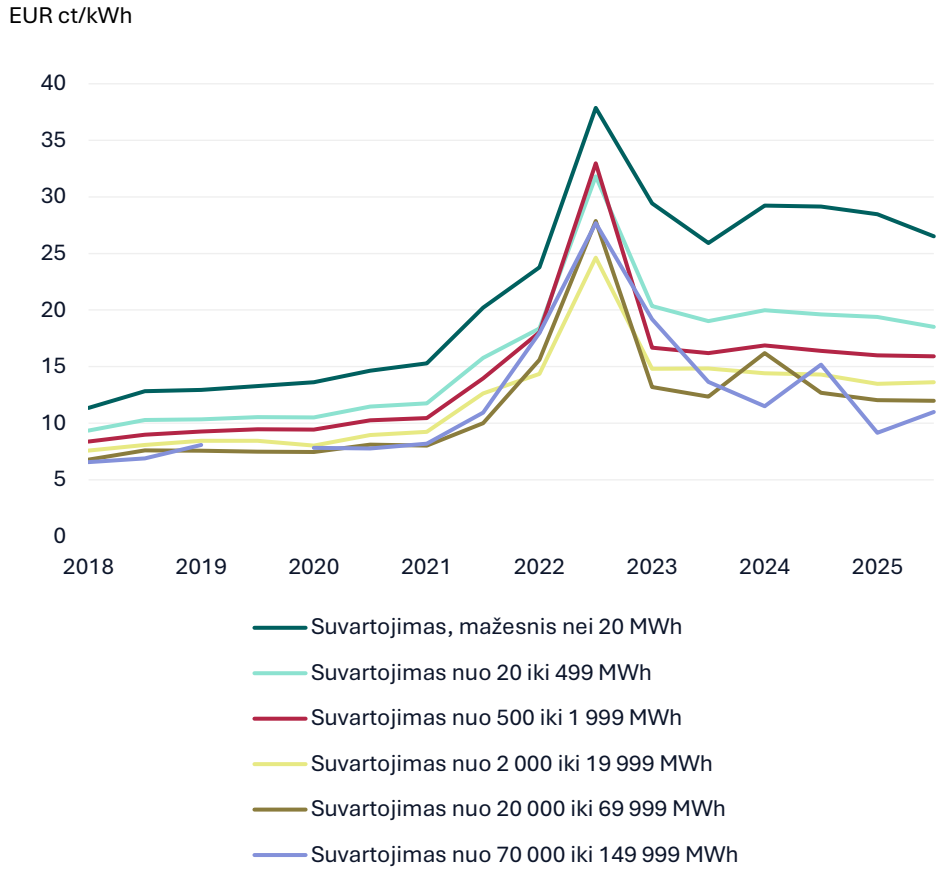

Šaltiniai: Eurostatas.
Pastaba: neįtraukiant PVM ir kitų grąžintinų mokesčių.

2023–2026 m. vidutinė elektros kaina įmonėms*

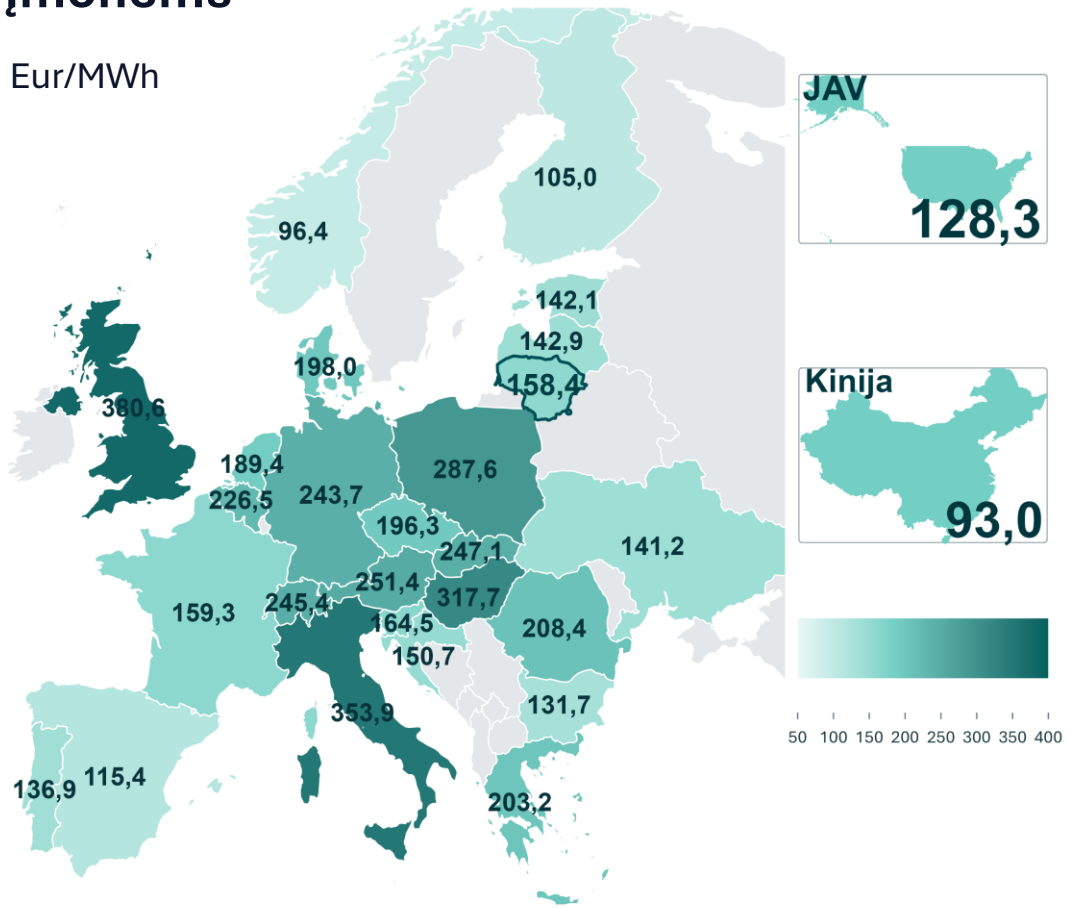

Šaltiniai: www.globalpetrolprices.com ir Lietuvos banko atvaizdavimas.
** Kaina įmonėms, suvartojančioms 1 000 MWh per metus.*

Dirbtinis intelektas – galimybė didinti našumą

Dirbintis intelektas (DI) retai pasitelkiamas automatizavimui ir inovacijoms

Įmonių, naudojančių bent vieną DI technologiją, dalis ir naudojimo tikslai, Lietuvoje ir ES

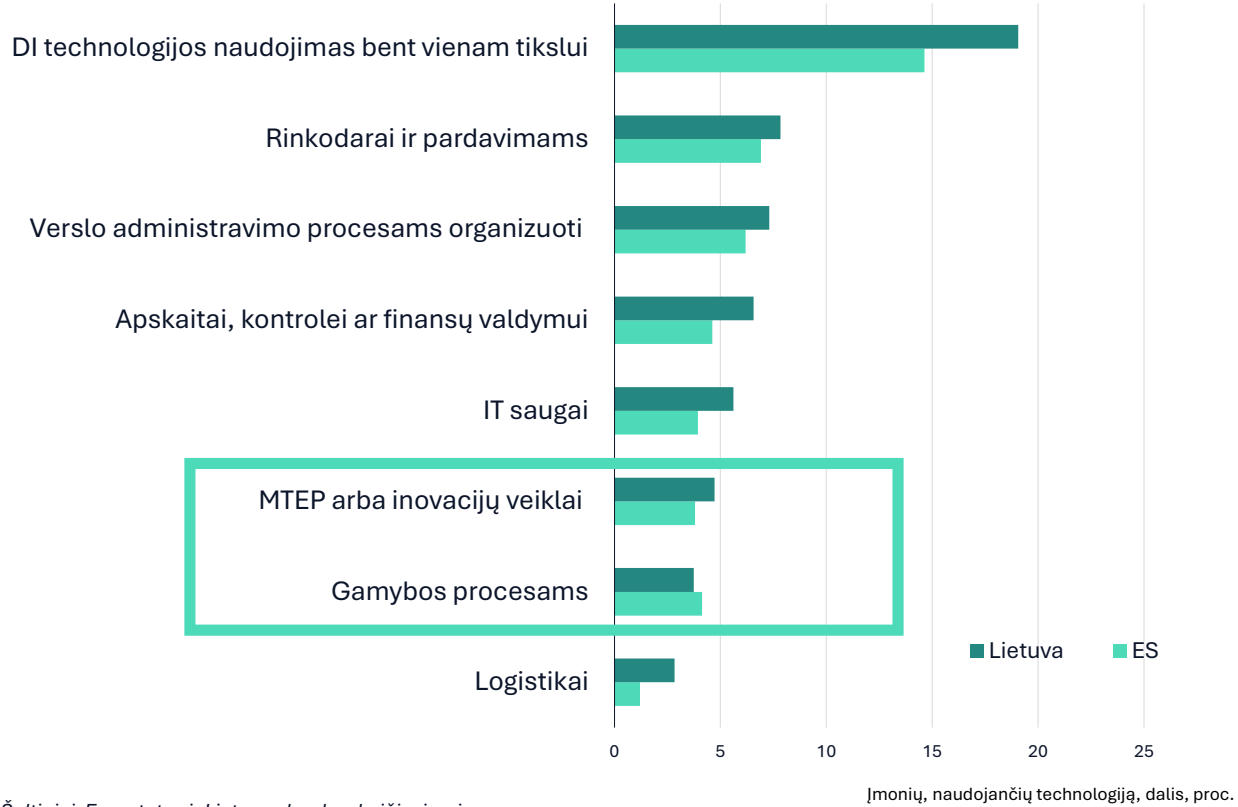

Šaltiniai: Eurostatas ir Lietuvos banko skaičiavimai.

Lietuvos DI ekosistema:

- Reguliacinė aplinka – santykinė stiprybė
- Infrastruktūra ir įgūdžiai – apie EBPO vidurkį
- MTEP ir tarptautinis bendradarbiavimas – silpnoji vieta

PROGNOZĖS – APIBENDRINTAI

Pagrindinių makroekonominių rodiklių prognozės

2026 m. rugsėjis (2026 m. birželis)				
	2025	**2026**	**2027**	**2028**
Realusis BVP (%, pokytis per metus)	**2,9**	**2,7** (2,7)	**2,4** (2,0)	**3,1** (3,3)
Infliacija (%, SVKI pokytis per metus)	**3,4**	**5,1** (5,1)	**3,1** (3,0)	**2,6** (2,6)
Darbo užmokestis (%, pokytis per metus)	**8,5**	**9,4** (8,7)	**7,6** (6,9)	**7,0** (7,2)
Nedarbo lygis (%)	**6,9**	**6,7** (6,8)	**6,6** (6,7)	**6,6** (6,6)

- Stipresnė prekybos partnerių paklausa atsvers išblėsiantį II pakopos impulsą
- Energija šiemet lems beveik pusę infliacijos tempo, nuo kitų metų infliacija lėtės
- Nepaisant kainų sukrėtimo, gyventojų perkamoji galia didės
- Krizė Artimuosiuose Rytuose neslūgsta, todėl rizikos ekonomikos augimui tebėra padidėjusios